

лючаються автотримачем K_1 (кролик) і сітка замінки через вимикач, при цьому на кнопку K_1 , і електромагніту E_M , розривається черв'ячна пара і реле часу припиняє свою роботу. Коли приводять в дію реле P_1 , його нормально розімкнені (нр) контакти замикаються, з'являється електричний струм в трансформаторі T_{P_1} . Спрацьовує електромагніт, з'єднаний з поршнем (2), і тварина одержує їжу. Отже, після замикання нормально розімкнених контактів реле P_1 робота електричної схеми проходить в такому ж порядку, як і в першому варіанті. При виключенні позитивного сигналу коло кормушки розмикається і всі реле повертаються у вихідне положення. При повторній дії по-дразника, якщо собака натискує лапою на кнопку K_2 , робота електричної схеми повторюється в тій же послідовності.

Автоматична кормушка може бути використана під час вироблення умовних рефлексів, коли тварина привчається до камери і реєструється тільки безумовнорефлексорна секреція на харчовий подразник. В цьому випадку прилад відключається від автомата управління і приєднується до міської електросітки.

Однією з головних вимог до автоматичної апаратури для камери по вивченю умовних рефлексів є безшумність її роботи. При включенні кормушки виникає невеликий шум, головним чином внаслідок замикання блок-контактів. При вимкненні приладу сердечник електромагніту і поршень, повертаючись у початкове положення, також створюють додаткові звуки. Щоб уникнути навіть цих невеликих шумів, на кормушку натягають спеціальний звукозаглушичий кожух. В результаті цього при роботі з приладом додаткові звуки не перевищують шумів, що виникають при обертанні звичайних кругових кормушок. Уся автоматична кормушка (за винятком жолоба, по якому насипають в миску їжу) може бути встановлена поза камерою. В такому разі при включенні приладу невеликий шум виникає тільки від їжі, яка спільється по жолобу.

Застосування автоматичної кормушки дозволяє забезпечити цілковиту об'єктивність при постановці досліду, високу точність у дозуванні і часі застосування харчового підкріплення, що значно полегшує роботу експериментатора.

ЛІТЕРАТУРА

Кратин Ю. Г. и Югансон Б. Ю., Журн. высшей нервной деят., 9, в. 6, 1959,

с. 941.

Никиторов М. И., Горошенин К. И. и Лизогубов Д. В., в кн. «Материалы научной конфер. Тернопольского мед. ин-та», Тернополь, 1960, с. 173.

Папышев Н. М., Бюлл. экспер. биол. и мед., 43, в. 3, 1957, с. 118.

Сальченко И. Н., Физиол. журн. СССР, 46, № 7, 1960, с. 880.

Сучков В. В., Физиол. журн. СССР, 43, № 10, 1957, с. 1000.

Надійшла до редакції
25.XI 1960 р.

Моторна функція відновленого сечового міхура при різних варіантах його кишкової пластики

Г. Ф. Корнілова

Кафедра оперативної хірургії і топографічної анатомії Донецького медичного інституту

Кишка — порожнистий орган з м'язовою стінкою і застосування її відрізків, залишених на брижі для відновлення ємкості, а інколи і цілості сечового міхура, є досягненням відновної хірургії, бо при цьому створюється активно функціонуючий детрузор, що забезпечує збереження органа в цілому.

Незважаючи на те, що кишкова пластика сечового міхура дісталася практичне застосування, питання, з якого відділу кишечника брати транспланtat — з тонкого чи товстого, ще не розв'язано.

Ми не знайшли вітчизняних праць, присвячених питанням колоцистопластики в експерименті і порівняльній оцінці колоцистопластики й ілеоцистопластики. Немає єдиної думки про те, як функціонально вигідно розташовувати кишковий транспланtat.

Завдання цього дослідження полягало в порівнянні функціональної діяльності (зокрема, моторної) сечового міхура при різних варіантах кишкової пластики з метою визначення найбільш раціонального варіанта. Було досліджено 14 собак, з них: неоперованих — 2, з кільцевим варіантом ілеоцистопластики — 4, з ілеоцистопластикою розплатаю петлею — 4, з колоцистопластикою — 4.

У всіх оперованих собак була резектована половина сечового міхура. Постановка дослідів була така: під морфійно-ефірним наркозом проводили лапаротомію, на передню стінку сечового міхура накладали кисетний шов, в центрі якого робили прокол кінчиком скальпеля; після припинення мимовільного витікання сечі в міхур вводили гумовий балончик, з'єднаний із скляною трубочкою, навколо якої затягували кисетний шов; скляну трубочку за допомогою гумової трубки з'єднували з трійником, один кінець якого сполучався з манометром, а другий — з лійкою; манометр заповнювали водою (рис. 1). На боковій поверхні сечового міхура в дуплікатурі очеревини залягав шар жирової клітковини, в товщі якого проходив тазовий нерв (п. *pelvisseu p. erigens*); його обережно виділяли, брали на заглибині електроди, вище яких нерв лігірували. Черевна порожнина була закрита затискачами Мікуліча. Коли пройшло 30 хвилин після готовувань і коли амплітуда коливань води в манометрі набрала постійного характеру, приступали до реєстрації автоматичної діяльності сечового міхура. На фоні рівномірних автоматичних скорочень проводили подразнення тазового нерва (*p. erigens*), внаслідок чого наставало тонічне скорочення сечового міхура і відбувався акт сечовипускання. В цей час амплітуда коливань води в манометрі різко збільшувалась, що відповідно реєструвалася крива на закопченій стрічці кімографа. Тазовий нерв подразнювали індукційним струмом при відстані катушок індукторія в 100 мм і при живленні струму в 3 в.

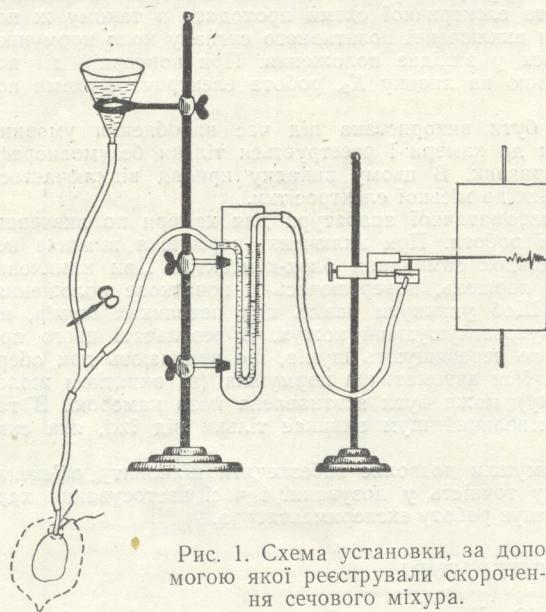

Рис. 1. Схема установки, за допомогою якої реєстрували скорочення сечового міхура.

vicusseu p. erigens); його обережно виділяли, брали на заглибині електроди, вище яких нерв лігірували. Черевна порожнина була закрита затискачами Мікуліча. Коли пройшло 30 хвилин після готовувань і коли амплітуда коливань води в манометрі набрала постійного характеру, приступали до реєстрації автоматичної діяльності сечового міхура. На фоні рівномірних автоматичних скорочень проводили подразнення тазового нерва (*p. erigens*), внаслідок чого наставало тонічне скорочення сечового міхура і відбувався акт сечовипускання. В цей час амплітуда коливань води в манометрі різко збільшувалася, що відповідно реєструвалася крива на закопченій стрічці кімографа. Тазовий нерв подразнювали індукційним струмом при відстані катушок індукторія в 100 мм і при живленні струму в 3 в.

Результати досліджень

У неоперованих собак автоматичні скорочення сечового міхура викликали коливання рівня води в манометрі від 5 до 8 мм і появу на цистокіограмах зубців більш чи менш постійної величини. При подразненні тазового нерва наставало тонічне скорочення сечового міхура, що зумовлювало акт сечовипускання; коливання рівня води в манометрі при цьому досягали 50—80 мм. Тонічне скорочення сечового міхура проходить одномоментно і, досягнувши своєї висоти, поступово зникає, крива повертається до вихідного рівня і починається реєстрація звичайної автоматичної діяльності сечового міхура (рис. 2). В групі тварин, яким була зроблена колоцистопластика (час після операції від 5 до 15 місяців), автоматичні і тонічні скорочення сечового міхура у трьох з чотирьох тварин були аналогічні скороченням здорового сечового міхура. В однієї ж собаки (собака Ліса, дослід № 44) автоматична діяльність сечового міхура близька до атонічного сечового міхура. При кільцевидній ілеоцистопластиці (час після операції від 1 до 11 місяців) амплітуда коливань в манометрі при автоматичних скороченнях сечового міхура досягла 3 мм, при тонічному скороченні виявлено особливий характер цистокіограмами. При тонічному скороченні крива йде вгору, потім тонічне скорочення детрузора починає слабшати, а крива, не досягнувши вихідного рівня, знову підімається вгору і тільки тоді повертається до вихідного рівня. Отже, фаза сечовипускання затягується, крива ж набуває двогорбого вигляду (рис. 3). При ілеоцистопластиці розплатаю петлею (час після операції від 10 до 19 місяців), коли відбуваються автоматичні скорочення сечового міхура, коливання води в манометрі досягають 2—3 мм, при тонічному скороченні 20—25 мм. Низький внутріміхурний тиск при даному варіанті пластики пояснюється тим, що величина ілеоцистопластики розплатаю петлею не забезпечує достатньої ємкості

сечового міхура, в мірі перерозтягують. Аналізуємо дієвий кишковий цистопластиці розп. сечового міхура і нормального сечово-

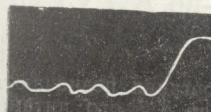

Рис. 2. Цистокіометричні скорочення сечового міхура.

кільцевому варіанті стінок заново створюють. Сила виштовхуваннями стінок трубчастості ліній на висоті

Дослідженням зосереджено на високоміцністю різних і нальних варіантів.

сечового міхура, внаслідок чого частина сечового міхура, що залишилась, в якісь мірі перерозтягуються, викликаючи гіпотонію всього органа.

Аналізуючи дані досліджень моторної функції сечового міхура, наполовину за-міщеного кишковим відрізком, ми бачимо, що при колоцистопластиці, як і при ілео-цистопластиці розплатаною петлею, відзначається синхронність при скороченні стінок сечового міхура і кишкового транспланта, сила ж скорочень, що наближається до нормального сечового міхура, спостерігається тільки при колоцистопластиці. При

Рис. 2. Цистокіограма автоматичних і тонічних скорочень сечового міхура здорової собаки.

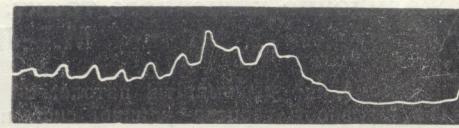

Рис. 3. Двогорбий характер цистокіограми при кільцевидній ілеоцистопластиці.

кільцевому варіанті ілеоцистопластики ми не спостерігали синхронності скорочень стінок заново створеного сечового міхура, що зумовлює переривистість струменя сечі. Сила виштовхування під час акту сечовипускання ще ослаблюється хаотичними рухами стінок трубчастого кишкового транспланта, що підтверджує нерівномірну хвилястість лінії на висоті другого горба цистокіограмми.

Дослідження моторної функції резектованого сечового міхура з дальшим застосуванням різних варіантів інтестиноцистопластики доводять, що найбільш раціональним варіантом є колоцистопластика.